

суттєвих даних, які не завжди доречно виносити на публічний розголос. Відтак можемо говорити про неоднозначне ставлення до такої новели законодавця щодо публічності означеної процедури, проте забезпечити її прозорість та об'єктивність, зрозуміла річ, необхідно.

УДК 352 (477): 322

## **ДО ПИТАННЯ КОРУПЦІЇ ТА НЕОБХІДНОСТІ ЇЇ ЗАКОНОДАВЧОГО ВИЗНАЧЕННЯ ЯК ПОКАЗНИКА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ**

**Євсюков О. П.,**  
*професор кафедри державної служби,  
управління та навчання за міжнародними проектами  
Інституту державного управління  
у сфері цивільного захисту,  
канд. психол. наук, доцент*

Своєрідність наявного стану речей в Україні полягає в тому, що наразі внутрішні загрози розцінюються як основні загрози для сталості її функціонування та розвитку. Говорячи про стратегію національної безпеки потрібно зауважити, що проблеми такого розвитку зумовлені значною мірою криміналізацією у сфері державного регулювання господарсько-фінансових відносин. Процеси криміналізації в означеній сфері варто розглядати як одну із головних стратегічних загроз національній безпеці України. При цьому можна виокремити такі форми її прояву, як корупція та рейдерство, що, за даними Transparency International<sup>1</sup>, сьогодні на вітчизняних теренах відзначаються негативною динамікою поширення та значною латентністю.

Слід зазначити, що мішенями рейдерів стають як бюджетотворюючі підприємства, так і банківська система, і, безумовно, стратегічні для держави галузі та сфери економіки, а саме: металургійна, оборонна промисловість, наукові інститути, видобуток корисних копалин, нафтопереробні підприємства та ін. Негативний вплив рейдерство здійснює на забезпечення екологічної, економічної й інформаційної безпеки. Практично, будь-яке захоплення підприємства починається зі збору даних про нього як про ціль, що сприяє створенню відповідного тіньового ринку.

Поширення ринку рейдерських захоптів і вимушених пог-

---

<sup>1</sup> Transparency International [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.transparency.org/>.

линань посягає на такі основи конституційного ладу України: 1) свобода економічної діяльності; 2) підтримка конкуренції; 3) визнання і захист усіх форм власності тощо.

Крім того, даний негативний соціальний феномен як сучасний виклик соціально-економічній безпеці порушує права людини на незалежне застосування власного потенціалу і здібностей, право на власність (майно), необхідне для здійснення підприємницької діяльності, а також підриває повагу до прав приватної власності та до цивілізованих методів ведення бізнесу.

Отже, рейдерство повною мірою можна розглядати як комплексне явище, яке в сучасних умовах набуло системного характеру і є викликом для безпеки особистості, суспільства і держави в різних сферах життєдіяльності.

Слушним видається твердження, що рейдерство – одна з ключових загроз національній безпеці України в цілому й одна з найбільш актуальних соціально-економічних проблем. У Стратегії національної безпеки України, затвердженій Указом Президента України від 26 травня 2015 р. № 287/2015<sup>1</sup>, визначені ті чинники, виклики і конкретні заходи, які спрямовані на забезпечення державної і громадської безпеки на довгострокову перспективу. У систематизованому вигляді серед них варто виокремити такі:

- підвищення ефективності роботи правоохоронних органів і спецслужб;
- формування єдиної державної системи превенції злочинності та інших правопорушень, включаючи також моніторинг й оцінку ефективності правотворчої та правозастосовної практики;
- вироблення і застосування спеціальних заходів, націлених на зниження рівня корумпованості та криміналізації соціальних відносин.

При цьому п. 3.3 цієї Стратегії містить положення, згідно з яким корупція поставлена на третє місце серед потенційно небезпечних загроз соціально-економічній безпеці України. Власне йдеться про те, що *корупція є результатом і причиною неефективної системи державного управління* (курсив наш – Є.О.). Поширення корупції, її укорінення в усіх сферах державного управління паралельно існує із слабкою, дисфункціональною, застарілою моделлю публічних інститутів, депрофесіоналізацією та деградацією державної служби. Крім того, непоодинокими є випадки, коли має

---

<sup>1</sup> Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 6 травня 2015 року «Про Стратегію національної безпеки України»: Указ Президента України від 26.05.2015 р. № 287/2015 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/287/2015>.

місце реалізація органами державної влади своїх функцій не в суспільних і державних інтересах, а в корпоративних й особистих (курсив наш – Є.О.). Це призводить до порушення прав, свобод і законних інтересів громадян та суб'єктів господарської діяльності.

Варто зауважити, що проблема оцінки результатів діяльності державного сектору, особливо правоохоронних органів і спеціальних служб, є досить складною. Останні зміни у вітчизняному законодавстві не вирішили поки що цієї проблеми (див. Закон України «Про національну безпеку»<sup>1</sup>), оскільки містять, насамперед, декларативні положення, які стосуються інституціоналізації діяльності у сфері нацбезпеки. Разом із тим означена проблема може вирішуватися за рахунок науково виваженого та легітимного визначення показників соціально-економічної безпеки, зокрема стану попередження корупційних виявів, а також комплексного використання потенціалу аналітичної діяльності при їх характеристиці, що й становитиме предмет наших подальших наукових досліджень.

УДК 351

## **ОБМЕЖЕННЯ ДОСТУПУ ДО ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ У ЗВ'ЯЗКУ З ОБВИНУВАЛЬНИМ ВИРОКОМ СУДУ ТА СУДИМОСТЮ**

**Завальний М. В.,**

*доцент кафедри адміністративного права і процесу  
Харківського національного університету внутрішніх справ,  
канд. юрид. наук, с.н.с.*

Законодавство України щодо проходження державної служби та служби в органах місцевого самоврядування базується на обмеженні доступу до такої служби осіб, що вчинили кримінальний злочин. Водночас доцільно звернути увагу на те, що законом передбачено саме обмеження, а не повну заборону. Застосування цих норм часто наштовхується на заперечення і власне розуміння таких обмежень службовцями. Така ситуація призводить до великої кількості судових позовів, рішення за якими нерідко суперечать одне одному.

Пункт 3 ч. 2 ст. 19 Закону України «Про державну службу» встановлює, що громадянин не може вступити на державну службу у разі наявності у нього судимості за вчинення умисного злочи-

---

<sup>1</sup> Про національну безпеку : закон України від 21.06.2018 № 2469-VIII [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2469-19>.